

Numerul 27.

Oradea-mare 7/19 iulie 1896.

Anul XXXII.

Ese duminica. Abonament pe an 10 fl., pe 1/2 de an 5 fl., pe trei luni 2 fl. 70 cr. Pentru România pe an 25 lei.

Duiliu Zamfirescu.

Poesia noastră lirică a început a se desvoltă mai curând, decât novelistica. Chiar și astăzi în proporțiune cu produsele poetice scrise în versuri, prosa noastră beletristică rămâne în minoritate disparentă. Numerul celor ce scriu poezii ori versuri, e destul de mare; înse noveliști și romancierii avem încă puțini.

Concepțiuni mai mari, mai valoroase, romanuri nu prea apar; tot ce se ivește, ca prin minune, în mijlocul nepăsării obștești, se reduce la niște nuvele și schițe scurte, cari se publică înteu prin reviste și diare, de unde se trag apoi și în broșure deosebite.

Nu vrem să discutăm de asta-dată cauza acestei sterilități, care aruncă o umbră asupra literaturii noastre beletristice; nu vrem să fiesăm încât e de vină neinteresarea publicului ori pôte lipsa talentelor povestitoare: noi numai constatăm defecul, spre a indemnă pe cetitori să mediteze asupra lui și să-și facă apoi concludsiunile.

Constatată acosta scădere a

beletristiceii noastre, pe care o deplângem cu toți, cu atât mai mult suntem datori s'aducem recunoștința noastră față de aceia, cari țin să lucreze și pe terenul acesta, cari seriu și la noi romanuri și nuvele mai lungi.

Unul din cei puțini este și acela al cărui portret se află pe pagina acosta, de aceea cu plăcere vinim să-i încadrăm portretul cu câteva schițe biografice.

Duiliu Zamfirescu, care aprupe singur scrie ađi la noi romanuri, s'a născut la 30 octombrie 1858, în orașul Focșani, districtul Putna, din părinți români, cari și ei se trag din strămoși români.

A făcut cursurile universitare la București, studiând legile, în contra voinței sale, căci înclinațiunea firască îl atrăgea spre literatură.

La 1881 a fost numit procuror la Tergoviște, unde a stat înse numai un an de ăile.

Atunci a intrat în redacțiã diarului „România Liberă“, unde dimpreună cu Delavrancea și Vlahuța au lucrat la deșteptarea interesării publicului față de literatura națională.

Înse literatura nepulând și și hrănescă pe adeptii sei, a intrat pe cariera po-

DUILIU ZAMFIRESCU.

litică. La 1885 publicându-se concurs la ministeriul afacerilor străine din București, a fost primit ca atașat delegațiune clasa I, lucrând în biurourile aceluiaș ministeriu.

La 1888 a fost numit secretar la legațiunea din Roma, unde se află și acuma. Acolo s'a insurat la începutul anului 1890 cu fiica senatorului Allieri, italiancă, cu care duce o viață fericită.

Duiliu Zamfirescu ș-a început activitatea literară cu poezii, în timpul din urmă inse scrie mai cu seamă nuvele și romanuri. Are publicate mai multe volume de nuvele și publică în fiecare an câte un roman, anul trecut a scos la lumină și o culegere de poezii sub titlul „Alte orizonturi“.

În prosă a publicat: „Fără titlu“ roman, care a apărut în foia noastră; „Nuvele“ două volume; „Lume nouă și lume vechiă“ roman, un volum; „Nuvele romane“ 1 volum; „Tănase Scasiu“ roman, 1 volum.

Se duc unul câte unul.

*Se duc unul câte unul
Ca și frunzele pe rând
Se duc, pentru totdeauna
Tote visele-mi din gând!*

*Și când cea din urmă frunză
Trist căde-va pe pământ,
Tu să nu me uiți iubite
Să-mi sverli frunze pe mormânt.*

VERONICA MICLE-GRUBER.

Fómete a...

(Urmare.)

Gin ele curățenie și numai lucruri mândre eșite din grășboiu și din mâinile muierii care eră o harnică și jumătate.

Ea chip, nu se ținea așa de fudulă ca Ilie, dar eră nedarnică tot ca el.

Curtea li eră totdeauna plină cu trebuincioșele pentru casă și celarul cu unelte bune pentru câmp.

Aveau numai deșce pogóne de loc și ce scoteau din ele eră pentru nevoea casei și a vitelor: grău, porumb, ovés pentru cai, nutreș pentru boi și vacă. Dēcă-i pristosiá ceva, vindea la strîngătorii-precupeși. Cu curtea arendașului, ca și cu locuitorii, nu voiau să aibă socoteli de nici un fel.

Atâta dóră, la pogónele lor, cât aveau în clin și în mănecă cu câteva fete din sat, care să le ajute la muncă.

Doi băeși ai lor stăteau tótă vremea la těrgh în școli: unu la a militaréscă, álalalt la a de poduri și șosele: și erau sirguitori și cumînți băeșii. Când veniau în vacanțe acasă mai nici se simștea satul de dênșii. Iar când îi vedeai, numai p'amendoii îi vedeai și tot pe partea pădurei, pân zăvoiu, ori călări ducându-se cine șcie pe unde.

Neica Ilie eră necăjit acuma și dênșul ca și lumea alaltă: pogónele lui, care veniau pe marginea pădurei, erau innecate de nu le puteai da de urmă.

În asfinșit, el și muieria stau pe prispă.

— Și nu se mai scurg locurile... grăieșce dênșu cu necas...

— Dēcă nu se 'ndură Dumneșeu cu noi... respunse Ilie, cu căutătura spre apusul incins c'un bréu de nouri sângerii. Nu veși la asfinșit? Iar semn de plóie.

— Bine că avem de anu trecut ce ne trebuie... că mare lipsă e în sat, la toși, grăi muieria și oftă.

— Avem, nevéstă, da uite e reu când cheltuieși numai din ce ai și nu pui nimic d'oparte. Iaca, da ce-o fi vrénd Ión Tabără?

Ce e drept, chipu desnădăjdut al lui Ión se ivise la pórtă lui Ilie Gazdă ca un semn de mórte în inima fricosului.

Că așa i se năluci lui Ilie, când îl zări pe Ión. Pe loc îi trecu prin gând că la cerut pornise dênșul. Greu îi venia lui Ilie și să-i dea, greu îi venia și să nu-i dea, fiind că, uite, îi făcuse și Ión, odată, bine. Nu-l putea uitá binele ásta, numa îi venia, nuș' cum, peste mână să cunóșcă și să întórcă bine pentru bine.

— Impinge mai tare, Ióne, îi strigá muieria, leica Dobrina.

Ión se opinti vértos. Se ținea el și pórtă, nu-i vorba, dar și Ión nu mai eră în puterile lui.

Alergá leica Dobrina.

— S'a umflát de plóie multă, bat-o Dșeu! grăi dênșu și o deschise.

Ión, cu fața perită, cu ochii rătáciți, nu grăi nimic, trecu pe lângă dênșu ca un lunatec și merse de se trânti pe prispă lângă Ilie.

Ací, icni câteva clipe, cu capul plecat pe pept, cu brațele atérnându-i.

Muieria se apropiá mirată; Ilie se uitá la Ión, nu cu suflet milos, dar cu gândul că trebuia să-i dea ceva, fiind că-l vedea prea din caleafară chinuindu-se.

— Dă ce ai, mă Ióne, îl întrebá leica, ea întei, cu ochii la Ión, dar și cu ochii la Ilie pe care-l șciea hain.

Ión ridicá la dênșii ál chip supt de fóme și de gânduri amare.

Dómne sfinte, te injunghiau la inimă căutăturile lui.

Lui Ión prinseră a-i curge lacrimile și atâta putu rosti, incet dar sfîșietor:

— Murim de fóme...

Leica Dobrina se cutremurá de infiorată ce fu. Ilie se ridicá roșu la față cu ochii turburi: trebuia să-i dea...

Da dēcă i-o da, care va să dícă se cunóșce dator lui Ión și dênșu nu voia să se cunóșcă dator niménui.

Leica Dobrina prinse-a căutá milos la Ilie. Îl întrebá din ochi dēcă să se repedá și să se întórcă din casă cu póla plină.

— Vremuri grele, Ióne, rosti Ilie cu posomorire. Ni-s pogónele innecate; n'avem nici noi...

Leica Dobrina se infiorá, dar acuma de grózá. Prea eră fieros la inimă, Ilie ásta al ei...

Ión par' că auđi, par' că n'auđi... l se invélui pe de 'nnaintea ochilor numai și remase nemișcat o clipă.

— Păi dēcă n'aveși... șopti dênșu și par' că-l urni d'odată nuș' ce putere ascunsă, că porni repede ca o piétră aruncată cu praștia.

— Dómne, Ilie, grăi muieria... Tot avem mai mult ca dênșii... și nu eră să-i dăm tot...

— Ei! chemă-l dracului și-i dă... numa' să nu vâd eu...

Ilie fugi în casă; Dobrina alergă după Ión. Inse nu-l mai vâdă, și remase 'n pórta furată de gânduri, de părere de reu și de milă.

Pe urmă, iac'o închide pórta și fuga unde-ș avea ale casei; umplu un ciur cu mălaiu, legă în șorț cêpă, o bucățică de pește sărat și o sbughi pe pórta fără să se mai uite innapoi.

III

În sat, cam spre capêtul liniei a patra, de unde eșiai în chimp, e o grădină plină de tóte bunătățile pământului.

E grădina unui călugăr care vâcuiá în sat de pe vremea lui Cuza-Vodă.

Călugăru ásta avusese odată ci-că bănet, nu glumă.

De când Vodă Cuza întorse statului tóte averile mănăstirilor, luá și pe-ale călugărului Dionisie; îi dădú inse în satu ásta loc să-și clădească o casă, parale de clădit și călugăru se aședă aci ca precum să trăiească în pace ca într'un fel de mănăstire a lui.

Călugăru mi se puse pe muncă și peste câțiva ani, uite, își rënduî grădina de mergea vestea de dênsa prin tóte satele de prinregiur.

Casa incaltea erá încápêtóre ca pentru trei case de rumâni, că pe semne mai pusese el ceva bănișori de-oparte, să nu remăe numa' cu ce-i lăsase Vodă.

El, chip, unde-și odihniá bêtrânețile, avea numai un pat de scânduri acoperit c'o velință și sfinte icóne pe toți pârêții.

În alelalte odăi inse își erá mai mare dragu să stai, șciu, ca într'o casă de boier.

Vedî-că părintele Dionisie primia musafiri dintre proprietarii și arendașii megieși, maj ales pe vremea trandafirilor și a pometurilor.

Care cum venia, cu coșulețele pline se întorcea. Iar musafirii îi trimiteau și ei de la curțile lor porumb, grâu, mușchi, găini, — șcii, tot lucruri bune pentru cinstita față a sfinției sale.

Erá milos, părintele Dionisie, și blând la chip, și cu glas care-ți mergea la inimă, și cu ochi smeriți de te făceau sfios.

Barba îi mângăia brêul, și erá albă și mirositóre ca flórea crinului; përu-i eșia de sub potcap ca o apă în valuri liniștite.

Erá frumos la chip; nu gras, dar roșior și fraged ca un obraz de fată mare.

Nu i-ai fi dat, ai șaiđeci de ani ce đicea sfinția-sa că-i are, Dómne fereșce!

Nimeni nu grăia reu de părintele Dionisie; dimpotrivă, îl laudá că inzestrase cu câte ceva pe tóte fețele care se duceau să muncescă în grădina părintelui.

Să fi muncit în grădina sfinției sale și să fi fost fată cu lipiciu, atunci te-alegeai cu milă; astfel, nu șciu de ce, părintele se vâetá că n'are nici frântă, decă te duceai să-i ceri și să te jáluești că n'ai.

Părintele Dionisie se pregătia pentru cina de sérá și gustá cu poftă dintr'un pãhărel subțire o bêătură care mirosia fôrte frumos.

Ce mai față albă de pânză subțire strălucia pe mesá și ce talere albe ca spuma, și ce cuțite și furculițe curate, să le đici argint, nu altceva.

Iaca veni baba Leanca, casnica părintelui, cu

două oușóre fierte, mari și prospete și curate, de-ți venia să le inghiți cu cójă cu tot.

— Sărut mâna sfinte părinte. grăi baba. A venit un român d'ai noștri ci-că să-l primești că nuș' ce are să-ți spuie...

— Chemă-l taică, chiamă-l đise sfinția sa cu voce bună și cu blândețe de arhanghel.

Și decă se infăția Ión, îi căđu în genuche și prinse a-i sărutá póla rasei și-a o da pe la ochi și pe frunte.

Părintele Dionisie îi grăi după ce-l făcú să se ridice.

— Mila Dómnlui peste dumneata, fiule. Ce „ananghie“ te aduce la smeritul de mine?

— Păi, sărut mâna sfinte părinte, începú Ión mai cu sufletul la loc, e mare aea pe capu nostru... Ne prăpădeșce lipsa; uite, îmi mor copii de fóme; eu și nevêsta n'am pus nici fărâmică în gură de ieri la prânđ.

— Ai copii mari, omule? întrebá sfinția sa. Vr'o fată așa care să șcie rostu muncii în grădină? Am nevoie și-i plătesc bine cu mălaiu, cu legume și cu parale...

— N'am, sărut mâna, părințele, că-mi sânt mici și băiatu și fata.

— Atunci du-te cu Dumneđeu, rumâne, și caută de muncă; pomană fac ălor neputincioși...

Glasu părintelui se mai înăsprise; Ión remăsese ca de petró.

— Să-ți muncesc eu, părinte, numa' îndurá-te, că nu-s leneș, pécatele mele... Dar nimenea n'are de muncă...

— Bine, bine, atunci vino mâne...

Iaca intrá baba c'un puiu de mămăliguță care aburia și erá galbenă ca aurul...

Ochii lui Ión sticliră; par' că-l tăia prin pântice și gura i se umplu de apă.

Intr'o clipă un indemn nebun îl imbrânci să apuce talerul din mâna babei și făcú un pas.

Baba se feri, părintele Dionisie răcni la dênsul, — și nu mai erá atunci ál, blând și bun ca bunătatea.

Ión se năpusti pe ușă, cu pumnii strênșii, cu ochii sângerăți, turbat de fóme și de mânie.

Afară amugise bine.

Státu o clipă locului și se uitá impregiur ca un căne care caută pe cineva la care să se dee. Linia erá pustie. Pe la urechi îi trecú atunci glasul băiatului lui...

„Mi-e fóme maică... A venit táicuțu?“...
Își apucá cu mânilor amêndoue capul și porni la fugă afară din sat, drept înainte.

Dădú în ogóre. Și ce mai de putere la el, că piciórele i se afundară în noroiu, noroiu i se prindea de cisme, — iar dênșu se ducea înainte, în neșcire capiu.

Când ajunse în șosea, tocma mi-te trecea nuș' cine într'o cărucioră ușorică. Nu prea trăgea calu și rumânu îl tot ardea cu biciu și-i strigá.

Ión se aruncá înaintea calului și-l oprí Haramu, asta așteptá, că nici mai mișeá.

Rumânu din căruță se rësti la Ión, prinse a-l injurá, îl arse cu biciu și decă vâdú că ála nu se dá în lături, sári și veni la el.

Ión, nici una nici doue, îl apucá de gât, îl trânti jos ca pe-o scândurá, și 'n vreme ce românul strigá innăbușit, Ión îi căută punga ori chimiru.

Calu, lăsat în voea lui, o șterse înainte și scu-

tură din cap, și dădă din picioare până ce răsturnă cărucioara. Atunci se opri.

Ión găsi o pungă, pipăi, pricepă că e ceva în lăuntru și o luă la gônă spre sat.

Când ajunsese-acasă, cădă în prag fără graiu, fără cunoșcință, cu punga în mâna lui strinsă cleșce.

(Va urmă.)

N. RADULESCU-NIGER.

I n i m e i.

*Te-asemeni cu-o nebună fată,
Jelind logodnic ideal;
Plutești pe-al visurilor val,
Și crești 'n xare și s'arată
Doritul mal.*

*Iar malul este lângă tine,
Și tu nu-l vești, și tu te duci,
Și brațele întinzi s'apuci
Atâtea frumuseți divine
Ce sânt năluci.*

*Copila ce-ai iubit-o, iată,
Te chiamă blând și rugător:
»Oprește-ți pasul, scump odor!
Tu ești al meu, a ta sânt tătă,
Și te ador.*

*Oh! lasă-ți gândul trist. Te mînte.
Privește-adânc în ochii mei;
Mi-ai spus că-i lumea 'ntrégă 'n ei
Și mi-ai promis — și-aduci amînte? —
Toți anii tei!*

*Ș-acum te chem cu drag odată,
Ș-acum te chem de doue ori;
Abiă me strîngi de subțiori
Și-mi dai o gur' așă 'nghetată
Că me 'nșiori!«*

*Dar tu-l visezi prin umbre mörte —
Necunoscutul dumnețeu;
Degiaba-ți sună glasul seu,
Căci tot n'ascuți și mergi departe
Și plângi mereu.*

*Sărmand inimă, se pare
Că dintru 'ntei te-ai logodit
C'un dor deapururi ne'mplinit:
Ați are-un chip, și mâne are
Chip osebit.*

*Căci nu-i nimic croit pe placul
Unor statornice dorinți;
Se schimbă gânduri și credinți,
Și acelaș își remâne vacul
De suferinți.*

GEORGE MURNU.

Cine are mania de a zidi, n'are dușman mai mare care să-l ruineze, decât mania acésta. (Proverb francez.)

O beșică de săpun.

Comedie în 3 acte, de *Vittorio Bersezio*.

(Urmare.)

Ferdinando. La tot casul, vreau să aflu cauza.

Matilda. În noptea acésta voi descoperi totul.

Ferdinando. În adevăr?

Matilda. Me voi duce la balul mascat și dta me vei însoți.

Ferdinando. Ce-ai ăis?

Matilda. Ambii vom fi mascați.

Ferdinando. Dar' acésta ar fi o purtare nesocotită.

Matilda. Nici decum nu.

Ferdinando. Aș vorbi cu dta despre Malvina.

Matilda. Și eu îți promit, că voi restabili pacea cu dēnsa, dar' mai 'nainte trebuie să-mi faci acest serviciu.

Ferdinando. Ei, așă firește...

Matilda. Ne-am înțeles dară.

Ferdinando. Da.

Matilda. Bine. La miezul nopții me aștepti cu o trăsură pe stradă, eu voiu părăsi casa pe scara acésta mică.

Ferdinando. Inse...

Matilda. Nici un inse. Eu sânt decisă să me duc chiar și singură. Vei veni?

Ferdinando. Vei vorbi cu Malvina?

Matilda. Da.

Ferdinando. Voiu veni.

Matilda. La miezul nopții.

Ferdinando. La miezul nopții. (Își dau mâna.)

ACTUL III.

Sala de redoută a teatrului, unde se ține balul mascat. Jos impregiur bănci. Mașce vin și se duc. În lăuntru musică.

Scena I.

Politi, Sternuti, Giratoni și Pandolfo.

Politi. Cina e comandată?

Sternuti. Da, pe trei ore.

Politi. Câți vom fi?

Giratoni. Noi patru cu damele noastre, apoi Ferdinando și Corbelli.

Sternuti. Nu știu, decă putem contă la Ferdinando.

Politi. Ne-a promis döră ați diminéță în cafenea.

Sternuti. Da, da, dar am auđit apoi despre fidanțarea lui și aci nu-i locul și societatea pentru un mire nou.

Pandolfo. Ei, decă nu-i mai mult! — Din acésta cansă Ferdinando póte veni negenat.

Politi. Va să ăică, cu alte cuvinte, șcirea despre fidanțarea lui nu e adevărată?

Pandolfo. O, n'am ăis, că șcirea n'a fost adevărată...

Politi. Dar că acuma nu e mai mult.

Pandolfo. Ha, ha!

Giratoni. Grigiți numai, domnii mei! Pandolfo șcie ceva despre fidanțarea acésta.

Pandolfo. Nu voiu povesti nimica. Șciu să fiu discret, când e de lipsă.

Sternuti. Ne pui în uimire, Pandolfo.

Politi. Nu te mai purtă așă de misterios. Fidanțarea acésta s'a desfăcut?

Intre patru ochi.

Pandolfo. Aşá cred. Că e desfăcută, dovedeşte ciasornicul care l'a dat Ferdinando miresei sale. L-am aflat anume frânt în mijlocul odăii, ca şi când ar fi fost aruncat acolo în un moment de mânie.

Giratonî. Şcii că-i frumos! hi! hi! Va fi fost o scenă furtunosă?

Sternuti. În urma căreia Ferdinando va fi dat mirésa şi căsătoria dracului, căci e cam infocat.

Pandolfo. Nici mirésa nu-i mai puţin infocată.

Politi. Dar ce-i cauza? O cunoşti Pandolfo?

Pandolfo. N'o pot spune.

Giratonî. Şi deu ai puté să nu ni-o descoperi?

Sternuti. Ar fi prea crudel.

Politi. Nu eşti un sincer amic!

Pandolfo. Ascultaţi dară: cauza e jaluşia.

Politi. Ah! Ferdinando suspiţionéză ceva?

Pandolfo. Nu, intors!

Giratonî. Ea crede dară...

Sternuti. Corbelli ne va puté povestí tóte pe larg.

Politi. Apropoş! Cine dintre dvóstre, domnii mei, s'a cugetat să invite una dintre cunoscutele nóstre, să iae asupra sa rola la rendezvousul lui Corbelli.

Giratonî. O! eu nu m'am cugetat la acésta.

Pandolfo. Nici eu.

Sternuti. Eu încă am uitat să-o fac.

Politi. Bravo! bravo! Acésta am nimerit-o!

Scena II.

Ferdinando şi Matilda, cei de sus.

Politi (vede pe Matilda cu o cordea lungă, roşie.)
Dar' ce vęd?

Pandolfo. Unde?

Politi. Colo, o damă cu o cordea roşie, chiar ea în epistola scrisă lui Corbelli.

Giratonî. În adevăr.

Sternuti. E fórte curios.

Pandolfo. Misterios.

Ferdinando (încet Matildei.) N'ai vorbit încă cu Malvina.

Matilda. Nu, n'am vędut-o mai mult.

Giratonî. Al naibii! O femeie graţiosă!

Pandolfo. Mersul ei îl cunosc. O agrăesc.

Sternuti. Bine đici, să-o agrăim.

Ferdinando. Ah! Acésta e vócea lui Pandolfo, care e de vină la tótă nefericirea acésta. Dar' o să-o plătésc scump!

Matilda (cătră Ferdinando.) Ai răbdare, te rog.

Pandolfo. Te salut, mască frumósă.

Matilda (cătră Ferdinando.) Să intrăm pe un moment acolo, ca să scăpăm de ómenii aceştia. (*Trec în cealaltă parte.*)

Pandolfo. Cum? Aşá respunđi la salutarea mea? Esteriorul teu promite o persónă mai amabilă.

Matilda (cu voce prefăcută.) Esteriorul teu promite un flecar mare — şi-şi ţine promisiunea.

Pandolfo. Mălţănesc pentru compliment.

Politi. Bravo!

Giratonî. Acesta a fost un respuns cu spirit!

Sternuti. Pandolfo, masca acésta te cunoşce.

Pandolfo. Mască frumósă, mie mi-ar plăcé mult societatea ta. Vrei să-mi iai braţul?

Matilda. Nu. (*I întórcé spatele.*)

Pandolfo. Ţie-ţi place dară să te plimbi cu acest domino mut, care stă lângă tine cu o faţă atât de posomorită?

Matilda. Póte.

Sternuti. Dar' ochii tei strălucitori spun, că ai voi săt e amuzezi.

Politi. Ne spun, că cauţi pe cineva, séu umbli după o aventură.

Matilda. Da, caut şi eu, ce a căutat odată Diogene.

Pandolfo. Ne înţelegem, mască frumósă. Diogene căută un bărbat.

Giratonî. Şi ficare dintre noi se póte numi aşá.

Matilda. Dar pe acela, pe care îl caut eu, nu-l pot aflá în societatea vóstră.

Pandolfo. De ce nu?

Matilda. Fiind că caut un bărbat cu spirit.

Sternuti. Al naibii limbă mai are!

Politi. Fiţi siguri, că nu-i aci acasă!

Scena III.

Corbelli şi cei de sus.

Corbelli (vine în grabă, cu ciasornicul în mână.)
În patru minute e jumătate la unu. Vin prea târđiu şi la astfel de afaceri punctuositatea e prima datorinţă a cavalerilor compesantí. Eu am întârđiat inse din cauza acestei sticle de champagner... toţi đic că vinul acesta îţi dá veselie şi spirit... mie mi-a dat dureri de cap.

Politi. Uite, acolo vine Corbelli.

Corbelli. Bună điuá, amicii mei. Séu mai bine: bună sérá, séu şi mai bine: nópte bună. Uff... aci poţi cel puţin respirá, înlăuntru în teatru e o imbulzélá ne mai pomenită.

Sternuti. Vrei dară să respiri aci aier curat?

Giratonî. Séu să suspini şi s'arunci priviri amoróse?

Corbelli. Şi una şi cealalta. Ca unor amici ve pot spune, că am aci un rendezvous şi că aştept o damicélá drăgálaşá.

Pandolfo. Uite, colo sânt o mulţime de maşce. Cum vrei să-o recunoşti?

Corbelli. Acesta e secretul meu. Inse... amicilor... póte ími veţi spune, decă a-ţi vędut-o din întem- plare. E un domino negru cu o cordea, lungă roşie, pe umérul drept.

Sternuti. Dar masca acésta abia am vędut-o cu 3 minute mai 'nainte!

Corbelli. Serios?

Politi. Sigur, n'am vędut mască mai frumósă.

Corbelli. În adevăr? Şi unde anume?

Giratonî. Aci.

Corbelli. La draci! Şi s'a depártat?

Pandolfo. Da, voiá să se plimbe puţin. Spunea că caută un bărbat cu spirit.

Corbelli. Va fi fost frumósă mea.

Pandolfo. Şi apoi s'a dus mai departe.

Corbelli. În ce parte?

Pandolfo. În acésta

Corbelli. Grăbesc să-o ajung.

Pandolfo. Te insoţesc.

Scena IV.

Leonardi şi Malvina intră, Sternuti şi ceialalţi stau în mijloc. Leonardi şi Malvina în planul întéiu. Maşce.

Malvina. Şi eu îţi spun, că am venit prea târđiu.

Leonardi. Ah! ah venit cu mult prea de timpuriu. Ai vorbit acasă încă odată cu Matilda.

Malvina. Nu. Numai atâta şciu, că s'a incuiat în odaia ei şi nu voiá să vorbésca cu mine.

Leonardi. Dumnezeu! O femeie așa de încăpățînată. Aci de altmintreala sînt o mulțime de mașce, cari par a ne cunoșce... Să intrăm în o lojă!

Malvina. Prea bine! Rendezvousul e aci și tu vrei să me duc de aci. Nu fac nici un pas de aci.

Leonardi. Bine! Cel puțin să ne aședăm. (*Se aședă, în lăuntru musică, mașcele intră.*)

Giratonî. Să ne mai uităm și noi la dans.

Politi. Bine, să mergem.

Sternuti (o vede pe Malvina.) Ah!

Politi. Ce ai?

Sternuti. Veți acolo masca acea?

Giratonî. Ba bine că nu. Dar ce-i cu ea?

Politi. E una dintre nenumăratele mașce în domino și mută ca mormântul.

Sternuti. Dar uitați-ve la umărul drept!

Politi. Ai drept!

Giratonî. O cordea roșie!

Politi. Și totuș nu-i acea, pe care am vădut-o deja.

Sternuti. Ce însemneză acēsta?

Politi. Cine-s la adecă cei trași pe sfōră? Să-o agrăim. (*Se apropie de Malvina.*)

Malvina (cătră Leonardî.) O Dumnezeule! Mașcele acele se apropie de noi și ne privesc așa de curios. Ce pot voi?

Leonardi. Nu te spēriă.

Politi. Te petreci bine, mască frumōsă?

Malvina (tremurând.) Da. (*Se ridică și ia brațul lui Leonardî.*)

Leonardi. Nu-ți fie frică.

Giratonî. În adevēr ești tăcută.

Malvina. Lăsăți-me să me duc.

Sternuti. O! o! cât de sfiosă!

Leonardi. Insoșitōrea mea nu te cunoșce și nici nu se interesēză pentru tine.

(Va urmă.)

I. I. SCEOPUL.

Gusturi ciudate.

Nu tōtă lumea ia din împērăția animalelor, pentru mănecarea ei, numai aceleaș ființe.

Din contra, ceea ce unele națiuni estimēză, chiar ca delicios, altele îl aruncă, calificându-l de spurcat, de revoltător al gustului și al stomacului.

Noi mănecăm, plătind chiar scump, porcul, racul, etc., a căror viētă și hrană sînt dintre cele mai murdare, pe cînd ne cuprinde desgustul numai dēcă am auđi că cineva, chiar peste mări și peste țeri, mănecă brōșce, șerpi, vermi, lăcuste, pisici etc.

Mănecăm cu deliciu melcul, dar ne cutremurăm gîndindu-ne numai la un cārăbuș!

Vēnătorilor le lasă gura apă, înghit în sec, cînd se gîndesc numai, la mașele sitarului, în care, Dumnezeu șcie, căți viermi s'au digerat.

Căți nu plătesc fōrte scump stridiile aduse cu mari cheltueli, pe cînd alții au grēță numai imaginându-și posibilitatea că acest molusc, încă viu, să le gādele gātul?

Englezii nu pot auđi de brōsca ordinară, pe care Francezii o caută, pe cînd aleg brōsca țestōsă pentru prānșurile luxose.

Pe mesele princiare, în Japonia, o bucată pregătită cu lipitori este o raritate prețiosă.

Romanii din timpul lui Pliniu mănecau cu mare gust vermele unui fluture, care trăieșce în cōgea putredă a unor arbori, a stejarelor. Ei mai ingrășau încă cu făină pe acești viermi, înainte de a se dedă plăcerei ca să-i strivēscă între dinți și să-i guste, înainte de a-i înghiți cu mare satisfacțiune.

Locuitorii din Madagascar, prețuesc mult mănecarea de viermi de mătase fripti.

Unii ofițeri de marină, europeni, cari au avut curiositatea să guste acest soi de bucate, afirmă că l-au găsit de o bunătate rară.

La insulele Autile este un vierme mare al Palmierilor, care fript, serveșce la oșpețe de onōre.

Chinezii mănecă cu mare gust vermii mușcelor de casă; prăjiți cu diverse sosuri, acești viermi sînt găsiți prea gustoși.

Hotentōții petrec ore intrgi, cātând în capul lor un vēnat mērunt, dar totdeauna abundent, cu care chiar se desfată.

Dar să viu la locuste.

Usul de a mănecă aceste insecte este vechiu de tot.

Ebreii vechi le cātău mult.

Popōrele vechi ale Athenei alergău mai ales după locusta plină de ouē.

În Egipt și în Maroc locustele se vind ca racii, pe piețe.

Tot așa și la Bagdad.

Locustele se mănecă fierte, prăjite, fripte, după ce li s'au smult aripele.

În Asia și Africa centrală și chiar cea septentrională, locustele sînt în cantitate pe piețele orașelor.

Marele explorator, dr. Livingstone afirmă că locustele constituē o adevērată binefacere pentru populațiunile africane, în unele circumstanțe.

Nu i-au plăcut locustele fierte, înse prăjite le-a găsit escelente; el le pune pe aceeaș linie cu cei mai buni raci, de al căror gust, gustul lor se apropie mult.

Acelaș voiajor afirmă că unele furnici, în Africa, nu sînt mai puțin gustate de multe popōre ce locuēsc acest continent. Mai ales sînt preferate furnicele-femele pline de ouē.

Acest ilustru explorator mai afirmă cum că într'o ȃi, fiind vizitat de un șef bushiman al unui trib, i-a oferit o dulcētă de persici și l-a întrebat dēcă a mai gustat vr'odată așa lucru bun.

Africanul i respunse întrebându-l?

Dta ai mănecat ouē de furnică borțōsă?

Nu! i-a respuns exploratorul.

Ei bine, a ȃis Africanul: dēcă ai mănecă cîteva furnici borțōse, nu ai dorî altceva mai bun!

***

Atăta deosebire de gusturi la diferitele popōre, derivă din deprindere născută după împregiurări, după aprecieri, etc.

A fost un timp în care între noi nu s'a pomenit ca cineva să mănecă stridii și brōșce. Astădi înse sînt mulți Români cari au trăit pentru a-ș face educație în țeri străine și cari mănecă cu plăcere chiar și brōșce țestōse. Timpul, care schimbă tōte, va aduce de sigur și schimbarea gustului nostru în favōrea acelor insecte, care altfel au reputația de a fi gustoșe.

A. S.

POPORUL.

Doruri din popor.

I

Cum nu-i nana 'nșelătore,
Câtă séră me¹ la vale,
Să-o ved dalbă pe picioare,
Zac de friguri și lingóre,
Pentru-a ei dalbe picioare
Bade din graiu fi grăie,
— Hoi nănuță draga me,
Decât să zac de lingóre,
Mai lăsu-me 'n păcat mare,
Decât să zac de friguri,
Mai lăsu-me 'n păcaturi,
Din păcat popa mă scôte,
Dar din bôlă nu mă pôte!

II

Nanuliță cu păpuci,
Séra vii séra te duci,
Și nimică nu ne-aduci,
Numai stnul plin de nuci,
Și póla de mere dulci,
Tu le-aduci. tu le mánânci,
Cu feciorii satului,
In pisma bărbatului.

III

Haide frate 'n țera mea,
Că mi móra la feréstă,
Și-mi pică fărina 'n casă,
Apa urlă, lemne adună,
Vântul bate, focul face,
Fac pogace² cum îmi place,
Ce pogace șciu eu face,
Ar mánca cei din Orade,
Ce pogace am făcut,
La toți domnii le-a plăcut!

Cântec de jele.

I

Securiță toporaș,
Polduriță teiete-aș,
La măicuța duce-m'aș,
Tot să-mi vedă,
Și să-mi cređă,
Cum mi inima de négră,
Ca drumuțul din povești,
De cară Ardelenesci,
Și hinteie împérateșci.
Plânge maică și suspină,
Că m'ai dat in țeră streină,
Plânge măicuța cu jele,
Că m'a strins Neamtu 'n curele.
In curele moi de vacă,
Plânge-me măicuța dragă!
Plânge maică și sufpeșce,
Nu mai trage a mea nedejde,

¹ Merge (Diminutiv.)

² Pâne făcută prin sită desă fără aluat, cum se fac tieței, unii o bagă 'n vatra foculu, alții 'n cuptor, e dulce la mâncare.

Că tunurile buiesc¹,
Ați ori mâne mă prăpădesc,
Pe aste locuri eu remân,
Nu mai viu la al teu cămin²,
Nici la frați și sorióre,
Ci remân p'aici pân rezóre,
Mâncare la sburătóre,
Și petru aer putóre.

II

Frunță verde ruptă 'n patru,
Io-s cătană la impératu,
Frunță verde ruptă 'n două,
De mâne-s cătană nouă.
Cătânire-aș, cătâní,
Numai pușca de n'ar fi,
Pușca-i grea, borneu-i greu,
Tóte-s de amarul meu!
De ar fi pușca de tuleu,
Și de carne al meu borneu,
Aș mai cătâní și eu.

IV

Bate sócra pintenii,
Să se strîngă ginerii,
Pe de laturi ca câinii.
Până-i lume a-ș hori,
Decă nu ar fi streinii,
Până-i lume aș tot cântá,
Strinii de nu m'ar mânia,
Până-i lume aș tot horí,
De nu m'ar lăcrámá ochii.
Până-i véc aș tot cântá,
Dar mi négră irima,³
Ce mai fac streinii acuma.

V.

Să șciu bade când tu vii,
Fórte mándru m'aș gătí,
Tot cu roșu și cu dalb,
Cum ț-ar fi ție mai drag,
Tot cu galbén și cu verde,
Ca să-mi tragi a mea nidejde,
In tindă aș pune mándră penă
La mésză penă alésă,
La oblóce busuióce,
La grințele cărugele,
La podișor pune-aș bujor
Și la ușe bábăruge.
Cine o vedé nu me uite.

VI

Busuióce nu t' cóce,
Că te pun feciorii in clópe,
Și fetele la mărgele,
Ca să le placă de ele.

VII

Nana mea din >Chichihaz<,
Mă așteptá la pirlaz,
Cu rachie sub zadie,
Cu plăcintă sub mântie,
Vino! vino! Vasalie!

Vascou,

¹ Bubuiesc.

² Vatra părințescă.

³ Inimă

VASILE SALA.

SALON.

In Express-Orient.

Trenul Express-Orient tăia pusta ungurască cu iuțelă de 60 kilometri pe cias. Povara locomotivei nu era mare; afară de tender și de furgonul de bagaje erau numai vagonul-lit, vagonul restaurant și un singur vagon clasa I. De cu noapte abia apucasem un loc într'un compartiment de clasa întâiu; mulțumită că găsisem colțul de canapea, me ghemuii zăpăcită în unghiul meu, fără să-mi dau seamă de împregiurimea în care me aflam.

Cădusem într'o stare de oboselă, care nu se poate numi nici somn, nici moțăelă, căci este o stare de apatie, care te apucă de obicei în tren, când stai cu capul rădîmat de canapea și cu ochii ațintiți pe ferăstră, fără să vezi ceva. De fapt nu vedeam nimic: incepea să se facă lumină și din când în când zăriam stîlpii telegrafelor, care alergau unii după alții pentru ca să ajungă la vre-un canton. Nu era nimic, care putea să impresioneze creierul meu, nici un peisagiu; nici stîncă, nici prăpastie, nici deal, nici vale, nici pașșe, nici riu.

Astfel sistemul nervos fiind în stare analogă de somn, ochii mei își reproduceau pe retina lor, în voce, imagini care le văduse de multă vreme. Sgîmbii cu pleoapele plecate, în taină prinseră o scîlpelă ce exprimă un dor nemărginit pentru ținte neajunse. O nostalgia de locuri, care sînt în depărtări mari, și cu toate că sînt afară de orizontul vederii noastre, ni se infățîșează, ca un miraj — clipite din trecut, rațe de fulger din viitor — nimic din prezent.

Deodată o sdruncinătură strașnică și o șuierătură ascuțită mă trezi din letargia mea. Trenul trecuse podul Tisei și se oprise la stațiunea Seged. Involuntar mă scuturai de incremenela, care cuprinsese simțurile mele și începui să-mi dau seamă de locul unde mă aflam și de persoanele care mă încungiuirau. Întîiu vădui pe conductorul, care trecea prin compartimente să facă revisuirea biletelor. Urmărindu-l, ochii mei se plimbau în neștiință de-arîndul pe la toți companionii mei de drum. Era interesantă grupa de voiajori, care se află în micul nostru salonaș; destul de interesantă ca să se impregneze în pasta creierului meu ca clișeu fotografic. Alături cu mine ședea un bărbat ferchez, cu toate că mai înaintat în vîrstă. Mustățile lui lungi, sure și răsucite după moda ungurască dovedeau indetul neamul cărui aparținea. De altfel o figură nobilă și simpatcă, cu alure fine, manierat, „gentlemanul“ unguresc purtă costumul așă numitului „nemes ember.“

O îmbrăcăminte cenușie, pantaloni strîmpti cu șirete, un fel de jachetă garnisită cu ceaprazuri negre, decorație la butonieră și cisme înalte crețe de lac rusc.

Pe canapeua cealaltă în fața mea era un domn foarte corpulent, roșu la față, care abia găfăia sub povara grăsimii sale; tihnit fumă o țigară de havana. Persoana cea mai interesantă din compartiment era inșe neapărat alt domn, care ocupă colțul opus al micului salon roulant. Avea ca bagaje o geantă elegantă, și un sac de voiajuri foarte superb de piele de levant, ambele

marcate cu plăci de metal, care purtau numele „Armand de Brissac“, și deasupra coróna în noue colțuri spunea că este conte. Aceste bagaje atrăgeau atențiunea societății din compartiment. Persoana care avea aceste lucruri era un domn de talie mijlocie, de vîrstă aproximativă 30—35 de ani; ras, cu costum cadrilat simplu, fără mănuși, era cufundat cu lectura unei cărți care trebuia să fie după formă și cartonaj, unul din romanele lui Alexandru Dumas. Avea o atitudine aprópe ostilă, cu cascheta de voiajuri infundată până peste urechi, foarte serios, cu privirea încruntată, își luase una din poziturile lorđilor englezi și nu se inchietă de nimeni din giurul lui.

De mult mașina se pusese iarăș în mișcare și ne obișnuisem cu răsufierea ei grăbită; de formă toți aveam la îndemână câte ceva de cetit. Mai mult de formă, căci aristocratul ungu spicuiă numai un jurnal politic, și se oprea pe pagina unde se spunea cum magnații maghiari puneau lumea la cale în camera capitalei ungureșci. Cel voinic, care trebuia să fie negreșit un șvab unguirisat, studiă pagina de pe urmă din „Pester Lloyd“ — la cursuri. Cu creionul făcea însemnări și amîndoi pe furiș observau pe Francezul din colț.

Din când în când schimbau frase în limba lor maternă. Cel cu mustața răsucită se supără pe minister, că prea mult tolerază națiunilor răsvrătite și nesupuse; iar celalalt care nu-l prea pricepea, aducea vorba despre starea semănăturilor, despre prețul grănelor și despre valoarea slăninilor. — Comerciant de porci!

În fine ajunseră să se înțelgă, venise vorba despre Francez. Amîndoi erau intrigați de contele Francez, de repețite ori cetiseră numele contelui de pe placa geamantanelor. Cum se putea că pe lângă tot bagagiul elegant, persoana era atît de simplă și nepretențioasă?

Aveau dreptate, pentru că tocmai atunci Francezul scóse din sacul elegant o mică servietă, o bucată de pîne, o bucată de salam și un bricég, și ca oricare alt muritor de rînd tăia felii din salam și mîncă cu poftă mare.

Fiind că înțelegem conversațiunea tovaroșilor mei de drum, începui și eu să devin curiosă de contele nostru și mă hotărîi să fac studii asupra acestei persoane. Mi se părea în adevăr străin și necorespunđător titlurilor sale; — decă ar fi fost un lord englezesc aș fi putut póte pricepe estravaganța întregii sale ținute. Lucrul cel dintîiu care nu înșelă și arată distincțiunea persoanei, este mîna și mai cu seamă incheietura mîinii. Nici decum nu se pot face deducțiuni după mărimea séu albimea mîinilor; mai mult felul formațiunii indică rasa și genialitatea individului. Persoana în cestiune avea mîni mari vînóse și degete nodurose, iar incheietura mîinii din cele mai grosolane.

Cu toate acestea nu puteau bănui nimic, căci încă nu vorbise și graiul este care deschide ușa minții, arătându-ne astfel o parte a facultăților interne.

De mult observasem pe vecinul meu, că se prepară să începă o conversație cu Francezul. Puteam observa asta din espresiunea feței sale. În tot chipul căută privilegiu să-i vorbescă; îl privia pe sub ochelari, și câte odată privirea ochilor sei devenia atît de vie, încât buza aprópe vorbea ceea ce mintea prepară.

În momentul acesta se deschise ușa compartimentului și garsonul de la vagon-restaurant întrebă în limba germană — câte persoane se înscriu pentru table

d'hôte, — Francezul zăpăcit nu-i dădea nici-o importanță.

— Ungurul folosi cu cea mai mare plăcere ocaziunea această și cu accentul cel mai frumos îi explică încă odată în limba franceză, decât nu voia să se înscrie pentru table d'hôte în vagonul-restaurant?

Francezul răspunde foarte grăbit:

„Oh! je vous remercie. — Monsieur non, non, non! și iarăși continuă cetirea lui interesantă.

Inceputul eră făcut, așa se gândia aristocratul, cum eră să se continueze? Trebuia să injghebe o conversațiune. Se mai socoti el cât se socoti și întrebă:

„Monsieur retourne en France?“

Eră deplin convins, că-i face bucurie Francezului, se putea altfel, căci acum avea companion de drum cu care se putea înțelege.

Francezul răspunde foarte evasiv:

„Oui, nous retournons en France, nous étions en Egypte“.

Aristocratul ungar se mulțumi de o cam dată cu acest răspuns și începă să spună la rândul său despre călătoriile ce le făcuse chiar în Franța la școala de la St. Cyr.

Vorbăia aproape singur, și numai din când în când eră întrerupt de câte o exclamațiune de mirare, seu de vre-un gest aprobativ. Francezul nu eră aplicat să vorbească, decât în monosilabe și se siliă să păstreze ținuta cea mai corectă.

Gentlemanul nostru nu bănuia nimic.

Persoana putea să fie originală în felul ei, și tocmai pentru că eră tăcut și cumpănit nu putea să fie vulgar.

Comerciantul cel gros rămăsese cu gura căscată, săgăindu-se la Francez, — repede se plecă spre prietenul său și începă să mormăie:

„Ce mai conte! ai vădut, umblă cu tălpile rupte“.

În adevăr, că în pozițiunile englezești ce și le luă Francezul, ne arată tălpile ghetelor care abia se mai țineau.

Nemeșul cel pricopsit inse răspunde imediat:

„Ce crești, barátom, dta n'ai înțeles, mie mi-a spus ce drum lung a făcut și pe unde a umblat, uită-te că și pantalonii sunt rupți, — „de azért nagyon finom““.

Așa eră, pentru că hainele de pe el erau purtate și rose.

Șvabul rămase foarte mulțumit de explicațiunile primite și persoana streină crescă cu atât mai mult în vedă, față cu ei.

Ungurul începă acum să vorbească despre armată. Cu vorbă brillantă, deplin convins că vorbește cu unul din reprezentanții poporului francez, începă să facă elogii armatei franceze, care totdeauna fusese atât de bravă, chiar în desastrela cele mai mari.

Numai Francezul pricepe inbirea de patrie, orice egoism, ori-ce individualitate dispăre pentru întregul ce se numește națiune. „Ați luat parte la războiul din '70—'71?“ întrebă magnatul.

La întrebarea acesta i se deslegă limba Francezului: „Sapristi!“ — răspunde el — „comme nous avons lutté contre ces cochons de Prussiens“; ori ce rezervă eră delăturată, cu o pornire nesocotită istorică cu chestor aventuri ce le avusese ca dragon în cavalerie.

De mult eram pe calea adevărată; stabilisem identitatea persoanei, și ultima conversațiune mă întăria deplin în credința mea.

Cu atât dragostea ce se prinsese între cei doi

aristocrați, trebuiau să se despărțescă. Șvabul flămând se uită la cias și ne da de știre că eră vreme să plecăm la table d'hôte.

Ne puserăm în mișcare lăsând pe Francez singur în compartiment. Cu mari peripeții luarăm drumul spre vagonul-restaurant, traversând podețele vagonelor, lupțând cu uși care se plesnau și resistau curentului produs de reședela cu care mergea trenul.

În fine cu ghiolduri și vârtegiuri ajunserăm în salonul care eră plin de lume.

Se concentrase și voiajierii din compartimentele de dormit. La mese mititele erau aședate grupe și garsonul serviă în cea mai mare liniște. Trenul lunecă pe calea îngustă de fier aproape fără ca să sdruncine, și sôrele scaldă pustia stêrpă colorând-o auriu ca și cum ar fi fost bogată și imbelșugată.

Se vorbeau limbi deosebite, o grupă inse îmi atrase mai mult atențiunea. Trei domni vorbeau franțuzește despre călătoria lor din Egipt.

Se putea să nu mă intereseze această conversațiune după cele ce aușisem până acum?

Unul din ei trebuia să fie atașat la consulatul otoman, iar ceilalți doi, bărbați foarte distinși, serioși, corecți și cumpăniți.

Dineul se servise în parte, prietenii mei de drum erau în apropiere, nu le mai trecea din gând șansa ce avusese, să facă cunoșcința unui conte francez.

Eram aproape de Peșta încă câteva stațiuni. Cei trei streini vorbeau despre oboselă. Unul din francezi făcea propunere să-și întrerupă voiajul făcând o paușă în Peșta.

Propunerea fu acceptată. „Imediat voi da ordin“, răspunde celalalt.

Forțe politicos se adresă garsonului care serviă: „Mă rog avisați prin conductor, pe domnul cu bagajele nôtrea din vagonul nr. 1345, clasa I, să poțescă încôci“.

„Da, domnul meu, la moment“, răspunde garsonul.

O mică paușă, rideam pe ascuns, intriga eră la culme.

Companionii mei de drum nu observaseră nimic, habar n'aveau.

Ușa de la vagon-restaurant se deschide și cine intră? Francezul din compartimentul nostru.

Cu respect cuvenit remase la distanță.

Contele Armand de Brisac dădea servitorului seu următorul ordin:

„Preparați bagajele, ne scoborâm la Peșta, odihnim o ți“.

„A vos ordres, Monsieur“, răspunde cel cu principina.

Cei doi pricopsiți nu-ș credeau ochilor.

Tablou!

Magnatul unguresc indignat la culme nu-ș putea as cunde rușinea. Adresându-se cătră noi exclamă:

„Quele toupée“ să-și pună servitorul în clasa I.

Garsonul atențios răspunde: „Domnule, trenul Es press-Orient n'are clasa a II-a“.

MARIA BAIULESCU.

B a n i i

Banul este-o mică rôtă,
Ce 'nvêrtește lumea tôtă.

P. DULFU.

Intre patru ochi.

Cei ce au iubit vr'odată — și cine sânt aceia cari n'au iubit! — șciu că fericirea cea mai mare a inimelor inamorate este aceea, când pot vorbi neconturbați de nime, intre patru ochi!

Un astfel de moment ni se infătoșeză prin ilustrațiunea din lăuntru foii. O părechie intre patru ochi! Ar fi păcat să-i conturbăm și noi.

LITERATURĂ și ARTE.

Mișcarea bisericească a Românilor din Bucovina. Sub acest titlu dl dr. 'G. G. Sbiera profesor la universitatea din Cernăuți și membru al Academiei Române, a publicat la Cernăuți o broșură, care ne presintă istoricul bisericii ortodoxe române din Bucovina. La incorporarea Bucovinei in Austria, in 1775, Românii bucovineni au avut un episcop la Rădăuți, care aparținea mitropoliei din Iași. Atunci s'au dat episcopului din Rădăuți niște preoți din Transilvania spre ajutor pentru regularea afacerilor interioare bisericești; la 1781 scaunul episcopesc se mută la Cernăuți și se supuse mitropoliei sârbești din Carloveț. La 1782 se luară toate moșiile episcopesci, la 1789 se secularizară toate mănăstirile, trecând toate in administrația statului, sub numele de „casa fondului religionar“. Broșura descrie apoi toate luptele Românilor până la întemeierea actualei mitropolii din Cernăuți.

Premiile Academiei Române. In sesiunea generală din 1901, Academia Română va decerne următoarele premii: *I. Premiul Alesandru Ioan Cuza*, de 6000 lei, celei mai bune lucrări scrisă in limba română asupra următorului subiect: „Istoria critică asupra chinezatelor și districtelor autonome românești din Transilvania, Ungaria și Banat, cu privire și la instituțiunea chinezilor din celelalte țeri locuite de Români, insoțită in anesce de documente. Terminul presintării, 1 septembrie 1900; *II, Premiul Statului Lazăr*, de 5000 lei, celei mai bune lucrări in limba română asupra următorului subiect: „Fauna ichtiologică a României“. Terminul presintării, 1 septembrie 1900; *III, Premiul Anastasie Fătu*, de 3000 lei, celei mai bune lucrări in limba română asupra următorului subiect: „Charta agronomică a României“. Terminul presintării, 1 septembrie 1900.

Cestiuni de învățământ. Acesta e titlul unui volum de 346 pagine, scos la lumină in București de dl A. Lupu-Antonescu, profesor și inspector al școlilor primare și normale. Autorul tratăză in aceste note cestiunea învățământului primar in următoarele capitole: Statul și învățătorul, Alexandri și C. Negruzzi pedagogi, Cartea de cetire, Programa studiilor primare, Cine, ce? Un învățător inimos, Negru pe alb: sărăciimea școlilor rurale, recrutarea învățătorilor, localurile, circumscripțiile școlare etc. Conferințele didactice, Cuceriri de Ruși, Esamelele particularilor, Școla și școlarii, Un document școlar: reformele propuse de consiliul general de instrucțiune din 1884, O excursiune la țară. De vândare la toate librăriile din București și la editorul H. Steinberg, strada Șelari nr. 18. Prețul 2 lei.

Reuniunea învățătorilor români gr. or. din diecesa Aradului. A eșit de sub tipar: Protocolul adunării generale a șesea a Reuniunii învățătorilor ro-

mâni gr. or. din diecesa Aradului, districtul din drepta Mureșului, ținută in Arad la 9 april 1896. Broșura conține protocolul adunării generale, programa, cuvântul de deschidere și lucrările cetite in acea adunare, apoi statutele Reuniunii și alte câteva lucrări. Prețul 20 cr.

Biblioteca Nouă, editată la Craiova, de librăria Benvenisti, cuprinde in nr. 6 „Catastrofa Nibelungilor“ analiză critică literară de dl Vasile D. Paun. O lucrare interesantă pentru cei ce se ocupă de studiul poeziei germane; dar pentru publicul acestei Biblioteci se putea găsi ceva mai atrăgător. Prețul 15 bani.

Călimdarul Calicului. Tipografia-editore Alexi din Brașov anunță că pentru anul 1897 va edă „Călimdarul Calicului“. Prețul 36 cr. seu un leu.

Diary nou. *Liga Română* se numește un diary nou, care a inceput să iasă la București, ca organ al Ligei. Deocamdată a apărut numărul de probă, de la 15 septembrie, va eși regulat odată pe săptămână.

TEATRU și MUSICĂ.

Emularea corurilor vocale populare in Lugos. La 15|27 august va fi la Lugos adunarea generală a Asociațiunii transilvane. Din incidentul acesta comitetul arangiator a decis să se țină o emulare a corurilor vocale din popor, precum s'a arangiat tot acolo și cu atâta succes o astfel de emulare cu ocasiunea adunării generale a Societății pentru fond de teatru român. Spre acest scop, comitetul arangiator a adresat un apel cătră toate corurile vocale, ca până la 6|18 iulie să se inscrie cu trei piese la dl dirigent Ioan Vidu, învățător. Din aceste trei piese se va alege una, ce va cântă corul. Fiecare cor are să-și presinte și istoricul. Și toate la olaltă vor cântă „Deștă-te Române“. Se vor împărți și premii.

Concert și teatru in Caransebeș. Societatea diletanților români din Caransebeș a arangiat acolo la 29 iunie v. (11 iulie n.), in ȃiua de St. Petru, reprezentație teatrală și concert. S'a jucat „Amorul face toate“, comedie in 4 acte de F. Holbein, tradusă de D. Toma. In această piesă au jucat dșorele Areti Dunei, Ana Rabagia, Iuliana Buru, Ana Biju și dnii Dimitrie Toma, Ioța Secoșan, Ilie Romănu, Ioan Buru, Nicolae Novacescu, Nicolae Bocian, Nicolea Sporia, Ioan Moșiu. Apoi s'a executat piesa musicală dramatică „Nu-i nime“ din viața haiducilor, arangiată de dl Român, executată de capela din Armeniș. După teatru joc. Serata s'a dat in folosul fondului pentru stégul măestrilor din Caransebeș.

Serată declamatorică-musicală in Pișcolt. La 12 iulie s'a ținut in Pișcolt, o comună in Bihor la marginea Sătmăruului, o serată declamatorică-musicală arangiată de tinerul preot Hubic, care tocmai in ȃiua precedentă ș-a servit prima missă, cu care ocasiune corul intemeiat de densusul a cântat o liturghie nouă, compusă de dsa. Serata a reușit bine și a luat parte totă inteligența noastră din părțile acelea. Iată programul serării: 1. „Cuvânt de deschidere“ rostit de M. O. D. Fl. Sălăgian paroc local. 2. „ȃiua trece“ cvartet micst, esec. de corul vocal. 3. „Copila română“ poezie de Iosif Vulcan, declamată de R. Bodnariu. 4. „Uuite mamă“ cvartet micst, executat de corul vocal. 5. „Plăeșul satului“ monolog cu cântece, de Iosif Vulcan, predă de G. Robotiu. 6. „Fortuna“ cvartet de G. Hubic

esec. de corul vocal. 7. „Cântecul Măriorei“ poezie de P. Dulfu, declamată de M. Erdei. 8. „Hora Sinaia“ cvartet, esec. de corul vocal. 9. „Cuvânt de închidere“, rostit de dl N. Kirvai învățător local.

Un libret de Carmen Sylva. Diarul „L'Echo Musical“ scrie, că compositorul francez Massenet scrie o operă nouă, al cărei libret s'a compus de Carmen Sylva.

Concert in Mehala Timișorii. Reuniunea română de cântări din Maierle Timișorii a arangiat in Mehala Timișorii la 11 iulie n. un concert, cântând mai multe cvartete. După concert a urmat dans. Venitul s'a destinat in folosul Reuniunii.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Fundațiunea Gozsd. Reprezentanța fundațiunii Gozsd publică concurs pentru anul școlar viitor la mai multe stipendii. Aceste se dau tinerilor români gr. or. Cererile sunt a se trimite la reprezentanță in Budapeșta, strada regescă nr. 13 până n 5 august.

Un nou doctor in medicină. Dl Alesandru Fodor din Timpăhaza a fost promovat de universitatea din Cluș la gradul de doctor in medicina universală.

Adunare de învățatori in Fabricul Timișorii. Reuniunea învățătorilor români de la școlele confesionale gr. or. din protopesbiteratele Timișora, Lipova, Banat-Comloș și Belinț va ține adunare generală in Fabricul-Timișorii la 8/20 august, sub presiul dlui Iuliu Vuia, notar Valeriu Ghilăzan.

C E N O U ?

Hymen. Dl Moise Brumboi absolvent de teologie și dșora Eugenia Chișorean s'au cununat la 11 iulie n. in Făgăraș. — Dl George Cornea și dșora Maria Nasta s'au cununat la 11 iulie in Cluș.

Maj. Sa Monarcul nostru la Sinaia. Diarul „Epoca“ din București scrie, că după festivitățile deschiderii Porților-de-fer, la care va asistă și regele României și al Serbiei, precum și principele Bulgariei, Maj. Sa împăratul și regele Francisc Iosif va face vizită regelui Carol la Sinaia.

Asociațiunea transilvană. Despărțământul Dicio-Sân-Mărtin se va intruni in adunare generală in comuna Jernut la 19 iulie n. sub presiul dlui Vasile Zehan, secretar dl Simeon Căluțiu. Cu asta ocaziune se va da acolo și o petrecere de vără. — Despărțământul Seliște va ține adunare generală, sub presiul dlui dr. Liviu de Lemény, secretar dl Romul Simu, la Gurariu, in 1 august n. Pentru ocaziunea acesta dlui Romul Simu, Dimitru Lăpădat și Ioan Chirca s'au in-scris cu lucrări.

Petrecere cu joc in Șomcuta-mare. Tinerimea română din Șomcuta-mare și impregiurime va arangia la 23 iulie n. petrecere cu joc acolo. Comitetul arangiator e compus astfel: președinte Vasile Dragoș advocat, vicepreședinți Teofil Dragoș și Victor Nilvan, controlor Ioan Costea, membri Laurențiu Avram, Alessiu O. Bogdan, Emiliu Bota, dr. Octavian Cotoț, Aug. Dosa,

Aug. Dragoș. Teodor Ille, Vasile Indrean, George Lengyel, Petru Longin, George Micu, Cornel Muste, Valeriu Muste, Aurel Nilvan, Stefan Pop, Victor Vașvari, George Zah. Venitul curat este destinat pentru ajutoarea cu cărți didactice a elevilor de la școlile gr. c. române.

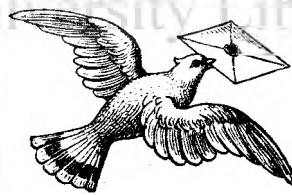
Balul din Beinș, dat de maturisanții gimnasiului de acolo, a reușit bine, luând parte 32 de părechi dansătoare. Au fost acolo dōmnele Ignatu, Butean, P. Papp, V. Pap, Geza Beliczay, Thury, Coșolțan, v. Cosma, v. Steer și dșorele Viorica Ignatu, Angela, Elena și Berta Butean, Gizela, Amalia și Ana Pap, Veturia Papp, Elena Gera, Irina Beliczay, Ana Coșolțan, Veturia Steer, Ema Stiglicz, Eugenia Kafka.

Tinerii argăsitori români din Lugoș au dat acolo in sâmbăta terecută, la St. Petru, petrecere cu dans in grădina otelului Concordia, in folosul flamurei argăsitorilor gr. or. din biserica din Lugoș.

O nouă reuniune de femei române. De curând s'a înființat o nouă reuniune de femei române și anume la Bran lângă Brașov. Adunarea constituitoare s'a ținut zilele trecute, alegându-se presidentă dna Letiția Stoica, vicepresidentă dna v. Maria Rațiu, casieră dna Livia Moșoiu, secretar dl Nicolae Runceanu.

Necrolōge. Dr. L. P. Pop, profesor de teologie la facultatea din Blaș, a încetat din viață la Mureș-Uioara, la 4 iulie, in etate de 25 ani. — Emilia Moșota n. I. Petric a repausat la Brașov, la 5 iulie, in etate de 27 ani.

Poșta redacțiunei.

Sabolciu. Directorul revistei noastre fiind dus la băi, numai după rentorcerea sa vei pute primi cele cerute.

Aiton. In fiecare sunt câteva strofe bune, dar pe lângă aceste, se allă altele, care nu-s decât o adunătură de vorbe, pe care nime nu le pōte înțelege. Astfel, Pentru esemlu, cine va pricepe ce vrei să ȃci prin aceste rēnduri?

Arde lampa și n liniște
Pe tavan și pe podele
Craiul păcii din odaie
Nașce palide inele.

La Sēnziene și »La plecarea« nu se pot publică Prima incepe bine, dar sfērșeșce fără înțeles. In a doua sunt rēnduri frumoșe, alătura de frase tocite și prosaice.

Dnei A. B. Ve mulțumim.

Dșorei M. P. Cât mai curēnd.

Dl I. V. P. De portret vom ingriji noi, Drama aceea ar fi prea lungă pentru noi.

Căldndarul sēptēmānei.

Dumineca a 8-a după Rosalii, Ev dela Mateu, c. 14. gl. 2. a inv 6.			
ȃia sēpt.	Căldndarul vechiu	Căldnd. nou	Sōrele.
Duminecā	7 Cuv. Toma	19 Marina	3 47 7 54
Luni	8 Mart. Procopie	20 Ilie	3 48 7 53
Marți	9 Mart. Pancrație	21 Paulina	3 50 7 52
Mercuri	10 SS. 45 M. din Nicop	22 Maria Magd.	3 51 7 50
Joi	11 Mart. Eufemia	23 Apolonia	3 52 7 49
Vineri	12 M. Proclu și Ilar.	24 Christiania	3 54 7 48
Sămbătā	13 † Sob. Arch. Gavril	25 Iacob Apost.	3 55 7 46

Proprietar, redactor respunȃtor și editor: **IOSIF VULCAN.** (STRADA PRINCIPALĂ 375 A.)

CU TIPARUL LUI IOSIF LĂNG IN ORADEA-MARE.